

הדמעות שלנו, האדישות שלך

אליך, המתנדנד, והמתלבט, האדיש והשאנן

אתה חי בעולם שלך ומסתכל החוצה בשאננות. מה כבר יכול לקרות? אתה חושב. נו נו, עוד מערכת בחירות, עברנו את פרעה ואת המן ואת טיטוס, אנחנו נשרוד.

כל הכבוד לך ולרוגע שלך שמזכיר לי את הכינרת מרוב רוגע. יופי. עכשיו שאתה כל כך רגוע, תן לי בבקשה לספר לך על עצמי.

גדלתי במשפחה מסורתית עם רגש חם ליהדות. אמא שלי עליה השלום היתה מדליקה נרות שבת בכל יום שישי ומתפללת עלינו מכל הלב עם הרבה דמעות. הצדקנית הזאת התפללה שנגדל טוב ושנתחנך כמו שצריך. שנביא נחת, ונעשה כבוד. שלא ניגרר אחרי חברים רעים ושלא נלך בעקבות עבריינים שהיו בשכונה שלנו.

אבא עליו השלום הקפיד לעשות קידוש בכל ערב שבת בלילה. כולם לבשו כיפות בלי חכמות ועמדו סביב השולחן של שבת בדרך ארץ. אחר כך היינו יושבים לסעודת שבת עם החלות שאפתה אמא ועם התבשילים הריחניים והטעימים שבישלה אמא. כולם ישבו יפה ובכבוד. בשעה הזאת לא היה כזה דבר ללכת לשחק עם חברים, כלום. עכשיו סעודת שבת.

אבא עליו השלום, איזה בנאדם היה, מלא מסורת וכבוד לדת. מי שבא איתו לבית הכנסת לתפילת קבלת שבת, קיבל הרבה יחס ופינוק במהלך הסעודה ואבא היה אומר לאמא לתת לו מנות מכובדות, אפילו שההורים אהבו את כולנו יותר מאשר את עצמם, מי שבא לבית הכנסת קיבל עדיפות בחלוקה של האוכל סביב השולחן.

השנים חלפו עלינו בין מלחמה פה למבצע צבאי שם, כמו במדינה שלנו. סיימנו את הלימודים בבתי הספר ובתיכון, הלכנו לצבא, טיילנו בעולם, ואז חזרתי ארצה וברוך ה' הקמתי משפחה עם דגש על מסורת חזקה של יהדות.

זה חשוב לי מאוד. בשבת אני חובש כיפה מכניסתה ועד צאתה. אני הולך לבית הכנסת לכל התפילות ולקריאת התורה. אנחנו כמובן מקפידים על אמירת קידוש על היין בכל ליל שבת וסעודות שבת. ובשבת אין מחשב ואין טלפון ואין כזה דבר לעסוק בחול עד אחרי הבדלה.

אפילו שאצלנו בבית אבא לא כל כך הקפידו עד כדי כך, אבל אני התחזקתי יותר. אני חושב שזה בזכות אשתי שבאה מבית שהוא יותר חזק ביהדות ובשמירת מצוות.

בבית שלנו היום, שבת היא שבת, על כל המשתמע. חגים הם חגים. בלי פשרות ובלי לעגל פינות.

תודה לק"ל יש לנו שני ילדים קטנים וחמודים, ה' ישמור אותם. אורי בן שלוש ורבע ואזרה בת חצי שנה. והם, אני רוצה שיגדלו בטוב, כמו שאומרים, שיקבלו חינוך דתי ושיקיימו מצוות. שלא יגררו אחרי כל הסחף שיש בחוץ, ה' ירחם, שבדיוק השבוע קוראים בתורה על דור המבול, ואני יודע שהמצוות הם כמו תיבת נח.

את אורי אנחנו שולחים לגן דתי, שיגדל עם ידע בסיסי ביהדות ושלא ילמד לי על האיסלאם ועל הנצרות עוד לפני שהוא יודע מי זה - להבדיל אלפי הבדלות - האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב. כי זה, לצערנו, מה שקורה היום במוסדות הרשמיים של המדינה.

לכאורה הכל יפה וטוב.

אבל מה.

בזמן האחרון אני לחוץ.

גם אני וגם אשתי לחוצים ממה שהולך להיות. אנחנו לא רגועים.

לא סיפרתי לך שאני עובד כאחראי משמרת ראשי בסניף מרכזי מאוד של רשת קמעונאית מוצלחת שיש לה עשרות סניפים בכל רחבי הארץ.

מה קורה, קורה שבעלי הרשת מסתכלים סביב בלי להיות עיוורים והם רואים איך עסקים גדולים נפתחים בשבת, רחמנא ליצלן. הם שומעים שהולכת להיות תחבורה ציבורית בכל הערים ובכל הבינעירוני, והם, מה אני יכול לעשות, מסתכלים על כל החלטה עסקית דרך החור של הלירה. אם אתה מבין את הכוונה שלי, אצלם, בראש שלהם, הביזנס זה מעל הכל.

עכשיו, מה עצוב כאן, שהם עצמם, אני פשוט מכיר אותם, אז אני יודע שהם עצמם ישבו בשבת בבית תחת גפנם ותחת תאנתם כמו שאומרים ויעשו קידוש, אבל את העסקים שלהם הם רוצים לפתוח בגדול כי הם שומעים מהקולגות שלהם שהאזרחים באים לעשות קניות בהמוניהם בשבתות. למרות שרוב מהלקוחות בשבת הם ערבים ונוצרים, לכסף אין ריח. בפרט אם יש תחבורה ציבורית זמינה.

הם כבר כמה פעמים שאלו אותי ככה בשיחות לא רשמיות, 'תגיד, ברוך, אם נפתח בשבת, אתה תעשה בעיות? כי אנחנו צריכים לדעת מראש מה הולך לקרות'.

ואני, מחליף צבעים ומגמגם שברי מילים, עוד אף פעם לא עניתי להם משהו ברור לכאן או לשם. התחמקתי. אמרתי להם 'יבוא משיח והכל יסתדר', או 'עד אז אני יהיה מנכ"ל כבר', וכאלה תשובות של התחמקות דיפלומטית.

כי אני לא יודע מה לענות.

אני לא חזק בעצמי עם התשובה שלי.

מצד אחד לעבוד בשבת ולתפעל את העסק בשבת כמו ביום חול, זה אצלי ממש סוף העולם ומצולות התהום ואני בטוח שההורים שלי יתהפכו בקבר אלף גלגולי ראש. ואני כפי שאמרתי לך שומר שבת בשלמות. לא רכב

ולא ים ולא הדלקת חשמל ולא טיולים עם חברים ולא טלפונים. אז כמו שאומרים כבר טעמתי את הטעם גן עדן של שמירת השבת. וזה נכס יקר שיש לי ביד שאני לא רוצה לוותר עליו חס ושלום. זה נכס לי, למשפחה שלי, לילדים שלי.

אבל מצד שני, תראה, איך לומר את זה ככה שלא תתעצבן עלי, אני הרי לא קיבלתי את החינוך שלך מילדות. כי אני, ההורים שלי שלחו אותי למוסדות חילונים, ואחר כך צבא וכל זה, ואני לא חזק בדת כמוך, ויש לי משכנתא מאוד כבדה על הראש, בפרט עכשיו עם ייקור המשכנתאות, ואל תשכח שיש גם הוצאות מחיה, האדם צריך להתכלכל בתבונה, אז תבוא אתה עם כל החינוך הטוב שקיבלת ותגיד לי עכשיו, עם החינוך השונה שאני קיבלתי, שאני אלך ואתפטר מהעבודה שלי, העבודה עם התנאים הטובים, עם קביעות, עם הוצאות רכב ודלק, עם מסלול קידום, עם בונוסים בשביל הנושא הזה של שמירת שבת? לא יודע מה לומר לך.

תראה, המצב בשוק העבודה היום הוא קטסטרופה. לא קל למצוא עבודה. ואם ישמעו שהתפטרתי או פוטרתי כי לא רציתי לעבוד בשבת, אז ישר על המקום נסגרים בפני עוד אלפי מקומות עבודה לדאבון כל לב.

שלא תבין אותי לא נכון.

גם אם יפתחו את הסניף חס וחלילה בשבת קודש, אני על הקידוש בליל שבת לא מוותר בשום מחיר שבעולם. יהיה קידוש ותהיה הדלקת נרות וגם ברכת המזון וזמירות, כמו אצל ההורים שלי נשמתם עדן. אבל אני לא יכול, לצערי, להתחייב לך שלמחרת בבוקר יום שבת אני לא לוקח את המפתחות של הרכב לנסוע לעבודה. כי למה?

כי לך אין זכות להגיד לי מה לעשות. אתה רוצה לשמוע למה? כן? אתה רוצה? אז אני יכתוב לך את האמת ישר בפרצוף. כי אני אומר שאתם והנציגים שלכם הייתם אמורים לדאוג שהסניף שלי יהיה סגור בשבת קודש. למה שאתם הייתם צריכים להפוך את השולחן הענק והכבד של הממשלה הנוראה הזאת ולדפוק בכל הכוח עם פטישים נגד פתיחת עסקים בשבת. ואתה היית אדיש, אז מה אתה רוצה ממני? איזו זכות אתה יש לך בכלל לדבר איתי על זה?

כי אני, מה אני ומה הכוח שלי, אבל אתם שיש לכם כוח, איפה הייתם ומה עשיתם?!

ולא, אני לא מקבל את התירוץ של הלוקשים שאתם באופוזיציה בגלל התוצאות של הבחירות של האחד בנובמבר עשרים ושתיים, כי אדרבה ואדרבה אלף פעמים שגם זה מראה לי את האדישות שלכם לשבת שלי.

למה שאם היה אכפת לכם משמירת השבת של האזרח הפשוט ברוך, שזה אני ועוד חצי מיליון ברוך'ים ברחבי הארץ, הייתם מתאמצים קצת לפני האחד בנובמבר עשרים ושתיים להביא עוד קולות בשביל השבת שלי ושלנו, ואז הייתם מצליחים להיות בקואליציה ולשמור לנו על השבת שלנו ועל הצביון היהודי של הבית שלי שלא יתחלל.

אבל אתם הייתם אדישים וקרים ושאננים. ובבחירות האחרונות הלכתם לקלפיות בזחילה לאחור ובקושי הצבעתם, וקרה מה שקרה, ונהיתה כאן ממשלה שלא אכפת לה מכלום, לא מהבטחון ולא מהכלכלה, לא מהדת ולא מהיהדות, לא מהעוני ולא מהטרור - אכפת לממשלה החדשה רק דבר אחד: שמדינת ישראל

תהיה כמו מדינת גרמניה. בלי שום זכר ליהדות. שלא יכירו בעסקים ובתחבורה וברחובות שיש כזה מושג שבת קודש, ה' ישמור.

אז אם אתם - אתה ושאר החברים שלך - היתה לכם כזאת אדישות, מה אתה רוצה ממני? אני באמת שואל אותך. למה שאני, ברוך המסכן עם המשכנתא בכובד של משאית סמיטריילר על הראש שלו ועל המשכורת שלו, יהיה יותר מודאג לשמירה של השבת שלו מאשר אתם שאתם שומרי תורה ומצוות למהדרין ואני מעריך אתכם על זה מאוד.

ואני אומר לך עוד משהו מכל הלב, ואל תכעס שאני ככה מניח את הדברים על השולחן בגלוי: אני לפני הבחירות האחרונות אמרתי לאשתי, 'את תראי, עכשיו כל החרדים והדתיים הולכים לתת עבודה כזאת חזקה, שהגוש שלנו ינצח, ונוכל לשמור על היהדות של המדינה הזאת' כמו שצריך, כי למה באנו לגור כאן אם לא בשביל שנוכל לחיות כמו יהודים. אל תדאגי, הסניף לא יפתח בשבת. זה לא יקרה. הכל יסתדר לטובה'.

אבל אני נאיבי ותמים שעוד לא נברא מששת ימי בראשית עד היום. כי יצאתי טיפש אחד גדול בבית שלי עם התחזית התמימה שלי. כן, זה מה שיצאתי. שחשבתי שלכם אכפת מהשבתות שלנו. כי ככה חשבתי.

האדישות שלכם גמרה לנו את הגוש ומפרקת לנו את המדינה היהודית. עכשיו מה אנחנו שומעים ששרת התחבורה החליטה שיום המנוחה במשרדי הממשלה ובתחבורה הציבורית יהיה יום ראשון רחמנא ליצלן, העיקר לא כמו התורה היהודית.

ושר האוצר כיסח את התקציבים הבסיסיים למעונות היום ולאברכים ולמוסדות החינוך החרדיים. למה, מה חשבתם? לא, תגיד לי באמת, מה אתם חשבתם שיקרה? חשבתם שמה בדיוק?

הרי קיבלתם דוגמא משנתיים רצופות של ממשלת בנט-לפיד וראיתם טוב טוב איך השמאל יודע לשלוט על המדינה בכוח הזרוע עם גיבוי מלא מהמשפטים ומהתקשורת והוא יכול לאכוף את העמדות המסוכנות שלו על האזרחים המסכנים - נכון שראיתם? נכון שהרגשתם? אז מה חשבתם שיקרה אם הם יקבלו שלטון לעוד ארבע שנים? חשבתם שהם יחזרו בתשובה? שהם ישימו כיפות גדולות ויתחילו לבקש מחילה סליחה וכפרה? מה באמת חשבתם לכם עם האדישות הזאת שלכם?

אני בכוונה לא מדבר על המתנחלים המסכנים, שעכשיו, כמו ששמענו, עושים להם ביחד עם אמריקה 'התנתקות 2' מיהודה ושומרון עם התירוץ של 'בלי גושי התיישבות', שכולם יודעים שזאת בדיחה, כי בסוף גם גושי ההתיישבות יהפכו למלכודות מוות עם כל הבניה הערבית מסביב.

על זה אני בכוונה לא רוצה לדבר, כי הפיצולים שהיו שם בימין לפני הבחירות, זה איש את רעהו חיים בלעו, לא קשורים כרגע אלי, עם כל הכאב שיש לי עליהם. והמון כאב יש לי.

אני רוצה לדבר על השבת היקרה שלי ושל עוד מאות אלפי אנשים מסורתיים ממטולה ועד אילת, שכל כך היינו רוצים לשמור שבת, וכל כך רצינו לגדל את הילדים הקטנים שלנו בבית של שמירת שבת, וכל כך היינו רוצים לגור במדינה עם צביון יהודי, אבל בגלל האדישות שלכם למצוות שלנו, אכלנו אותה בגדול.

ותתפלא, אבל גם אתם ישירות הפסדתם מזה הפסדים ישירים.

למה שאם אנחנו פה עכשיו מדברים בגילוי לב אז נפתח את כל הקלפים ונניח הכול על השטיח כמו שאומרים. אז תדע לך שמאז הבחירות האחרונות, בחירות של הראשון בנובמבר עשרים ושתיים שגש השמאל ערבי ניצח בגלל האדישות שלכם, אני אישית נאלצתי לגרום צער לבערך חמישים אנשים אם לא יותר.

ולא בכוונה חלילה וחס.

ממש לא בכוונה. רק בלי ברירה.

אני אחראי על קבלת עובדים לסניף שלנו. ויש הרבה עובדים שמתפרנסים יפה ומכובד בסניף שלנו. הוא סניף מרכזי מאוד וגדול ומרווח וזה מכרה זהב כי יש משכורות טובות ושעות עבודה נוחות וזה לא בשמש, רק עובדים במזגן.

ומאז הבחירות האחרונות, כל פעם שחיפשנו עובדים חדשים, והגיעו אנשים שהגישו 'קורות חיים' וקראתי להם לראיון, אז לך אני אומר בתוך האוזניים ובלי שישמעו, שמי שראיתי לו בראיון עבודה שיש לו כיפה על הראש, ישר פסלתי אותו בלב, ולא קיבלתי אותו לעבודה אצלנו בלי להגיד לו את הסיבה האמיתית כמובן.

אז הנה הסיבה האמיתית: אני הפסקתי לקבל דתיים לעבודה כי אני מפחד מהרגע הזה שהבעלים יחליטו לפתוח את הסניף בשבת ואז אני מוצא את עצמי תקוע עם מצבת עובדים שרוצים לשמור שבת ונהיה ברדק ובלגן גדול. אז אני מפתח חשיבה לטווח רחוק קדימה, ומראש מונע את הבלגן ולא מקבל לעבודה אנשים שהם שומרי שבת. בצער גדול וביגון קודר, כמו שאומרים, אבל אין לי ברירה. אני לא מחפש להכניס 'צרות' לעסק שלי. אל תכעס על הגילוי לב.

לא רק אני.

בכל מקומות העבודה שאני מכיר הפסיקו לקבל עובדים שומרי שבת. כי ככה מאחורי הקלעים מתכוננים כבר בכל המשרדים והעסקים באזור שלנו לשבוע עבודה מלא, שבעה ימים בשבוע, השם ישמור ויציל, וכל האחראיים על קליטת העובדים - גם אם הם מסורתיים ואפילו שומרי שבת כמוני - הם לא רוצים בעיות ובלגן ומרד פועלים ושביתות עובדים.

בגדול, רוב שוק התעסוקה סגור היום לעובדים שומרי שבת, רק בגלל האדישות שלכם בבחירות. שוק זה עניינים של היצע וביקוש. אם יש ביקוש לפתוח בשבת ואם חברי ממשלה באים לבקר בשבת לאור יום בעסקים שפותחים בשבת ומצטלמים ומתראיינים בשבת, ואם ראש הממשלה בעצמו בא לגזור סרט של העסק שנפתח בשבת בביג החדש, אנשים רואים לאן נושבת הרוח ועושים חושבים ונערכים ליום שיבוא. למה להם לקבל שומרי שבת לעבודה?

אני מכיר גם משרדים של עורכי דין ורואי חשבון ואדריכלים שיש הוראה חד משמעית במשרדים לא להעסיק שומרי שבת. ההרגשה בענף העבודה היא שישראל עוברת, רחמנא ליצלן, לשבוע עבודה מלא. אולי לא מלא, כי יום ראשון הולך להיות 'יום המנוחה'.

בזכותך, איש. בזכותך.

טוב, אני פרקתי את מה שכואב לי על הלב ולוחץ לי על הנשמה.

אין לך מושג מה הולך אצלנו בבית. כמה דמעות אשתי הצדקנית שופכת. היא לא מאמינה שנקלענו לנסיון הזה. היא רוצה שאצהיר ברור שאם הסניף עובד בשבת, אני מתפטר. אבל אני לא חזק בדת כמוה. מה לעשות. אני מפחד להיזרק לאבטלה. יש לי משפחה. יש לי התחייבויות. אז היא אומרת לי שאם ככה, אם אתחיל לעבוד בשבת, אז אנחנו נוציא את אזרי מהגן הדתי כדי לא לבלבל אותו. אתה מבין לאן זה הגיע? אתה מבין שכל הבית מתהפך על ראשו ועל קרביו?

אני בטוח שיש לך שקים מלאים בתירוצים וקרונות עמוסים בהסברים. אתה בוודאי יודע להסביר לי למה היית אדיש בבחירות האחרונות.

רק שאני לא מעוניין לקנות ממך את הסחורה הזאת של התירוצים והנימוקים. כי מה יעזרו לי הסברים שלך שיהיו ארוכים מכאן ועד איראן, אם במציאות אנחנו בבית בוכים בדמעות על שעוד מעט אני הופך לסוס עבודה וחמור עבודה וגמל עבודה, בלי שבת ובלי יהדות? מה יעזרו לי התירוצים שלך, תגיד לי, מה? איפה היית כשהיינו צריכים אותך איפה?

איפה היית?

משה גוטמן, הרהור חוזר, המודיע